

NÁRODNÉ OSVETOVÉ CENTRUM
Námestie SNP 12
812 34 Bratislava 1

Materiál predkladá Národné osvetové centrum
na základe rozhodnutia ministra kultúry č. 7/2014

**SPRÁVA O ŠTÁTNO M ŠTATISTICKOM ZISŤOVANÍ
V OBLASTI KULTÚRY ZA ROK 2013
A PRÍPRAVE PROGRAMOVÉHO OBDOBIA NA ROKY 2015 AŽ 2017**

Predkladá:
PhDr. Jana Kresáková
generálna riaditeľka

Vypracovala:
Mgr. Dana Pietsch
riaditeľka
odbor výskumu a štatistiky kultúry

Bratislava, december 2014

Štruktúra správy

I. Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry za rok 2013

1. Zmeny v štátnom štatistickom zisťovaní v oblasti kultúry od roku 2014

1.1. Zmena spôsobu získavania a spracovania údajov

1.2. Zmena koordinátora a gestora štátneho štatistického zisťovania

1.3. Dohoda medzi Štatistickým úradom Slovenskej republiky a Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky

2. Výsledky štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry za rok 2013

2.1 Spravodajské jednotky

2.2 Kultúra v číslach – stav v roku 2013, vybrané ukazovatele za jednotlivé parciálne oblasti kultúry

II. Nové programové obdobie na roky 2015 až 2017

1. Návrh úpravy rozsahu údajov a štruktúry ročných výkazov Kult štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry

2. Štruktúra ročných výkazov Kult od roku 2015

3. Rozsah štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry na obdobie rokov 2015 až 2017

4. Satelitný účet kultúry a kreatívneho priemyslu

I. Štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry za rok 2013

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 540/2001 Z. z.“) vykonáva každoročne dlhodobé štátne štatistické zisťovanie v oblasti kultúry. Štatistické zisťovanie sa riadi programom štátnych štatistických zisťovaní, ktorý zostavuje Štatistický úrad Slovenskej republiky (ďalej len „ŠÚ SR“) v súčinnosti s ministerstvom na obdobie troch rokov, a ktoré sa vydáva vyhláškou.

Podľa zákona č. 540/2001 Z. z. štátnou štatistikou sú systematicky a plánovite vykonávané činnosti, ktorých predmetom je získavanie, spracúvanie, šírenie, poskytovanie a hodnotenie údajov o javoch hromadnej povahy, zabezpečovanie ich porovnateľnosti na posudzovanie sociálno-ekonomického vývoja Slovenskej republiky a jeho ekologických súvislostí; ich súčasťou je aj zabezpečovanie medzinárodnej porovnateľnosti štatistických údajov.

Štatistickým údajom je údaj o skúmaných javoch a skutočnostiach získaný štatistickým zisťovaním, dôverným štatistickým údajom je údaj týkajúci sa jednotlivej spravodajskej jednotky, ktorý umožňuje jej priamu alebo nepriamu identifikáciu.

Za dôverné štatistické údaje sa nepovažujú údaje, ktoré sa nachádzajú vo všeobecne dostupných zdrojoch vytvorených v súlade s právnymi predpismi (napríklad adresáre, zoznamy, číselníky, registre), údaje, ktoré o sebe zverejnili spravodajské jednotky, alebo ktoré sa dajú jednoduchým spôsobom zistiť, a údaje, ktoré vznikli sumarizáciou dostatočného počtu, najmenej troch dôverných štatistických údajov tak, že nemožno určiť, ktorých spravodajských jednotiek sa týkajú. Dôverné štatistické údaje sa nesmú bez súhlasu spravodajských jednotiek, ktoré ich poskytli a ktorých sa týkajú, zverejňovať, ani komukoľvek oznamovať, ani použiť na iné než štatistické účely.

Pri získavaní, spracúvaní, šírení a vyhodnocovaní štatistických informácií je ministerstvo povinné zachovávať nezávislosť a nestrannosť, dbať na efektívnosť nákladov, zachovávanie dôvery verejnosti a riadiť sa princípmi spoľahlivosti, objektivity, prehľadnosti, otvorenosti a ochrany dôverných štatistických údajov.

Spravodajskou jednotkou podľa zákona č. 540/2001 Z. z. je každý, od koho sa požaduje poskytnutie údajov pre štátne štatistické zisťovania, pre oblasť kultúry to môžu byť štátne a verejné inštitúcie, samosprávne kraje a obce, súkromné spoločnosti, mimovládne organizácie, cirkvi a náboženské spoločnosti, ako aj iné fyzické osoby pôsobiace v oblasti kultúry.

Spravodajská jednotka je v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov povinná poskytnúť bezplatne, úplne, správne, pravdivo a v stanovených termínoch požadované údaje.

Podľa vyhlášky č. 381/2011 Z. z. ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2012 až 2014 je štátne štatistické zisťovanie za jednotlivé parciálne oblasti kultúry realizované prostredníctvom 16 ročných štatistických výkazov.

Okrem údajov získaných prostredníctvom štatistických výkazov Kult poskytuje ministerstvo aj údaje získané z administratívneho zdroja. V súčasnom programovom období sú týmto spôsobom získavané iba údaje za oblasť periodickej tlače a administratívnym zdrojom údajov je zoznam periodickej tlače vedený ministerstvom podľa zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) v znení zákona č. 221/2011 Z. z.

Ročné výkazy Kult štátneho štatistického zisťovania na obdobie rokov 2012 až 2014

Kult 1-01 Ročný výkaz o ochrane pamiatkového fondu
Kult 2-01 Ročný výkaz o kultúre znevýhodnených skupín obyvateľstva
Kult 3-01 Ročný výkaz o kultúrno-osvetovej činnosti
Kult 4-01 Ročný výkaz o neperiodických publikáciách
Kult 5-01 Ročný výkaz o hudobnom telese a umeleckom súbore
Kult 6-01 Ročný výkaz o galérii
Kult 7-01 Ročný výkaz o vysielaní rozhlasovej programovej služby
Kult 8-01 Ročný výkaz o vysielaní televíznej programovej služby
Kult 9-01 Ročný výkaz o múzeu
Kult 10-01 Ročný výkaz o knižnici
Kult 11-01 Ročný výkaz o audiovizii
Kult 12-01 Ročný výkaz o profesionálnom divadle
Kult 14-01 Ročný výkaz o astronomickom zariadení a pracovisku
Kult 15-01 Ročný výkaz o cirkvi a náboženskej spoločnosti
Kult 16-01 Ročný výkaz o verejných podujatiach v oblasti profesionálnej hudobnej kultúry
Kult 17-01 Ročný výkaz o divadelných festivaloch a prehliadkach

Základné informácie o štátnom štatistickom zisťovaní sú zverejnené na webovom sídle ministerstva – podstránka „Štatistika kultúry“.

1. Zmeny v štátnom štatistickom zisťovaní v oblasti kultúry od roku 2014

1.1. Zmena spôsobu získavania a spracovania údajov

Zásadnou zmenou v oblasti štátneho štatistického zisťovania oproti minulým rokom je zmena spôsobu zberu a spracovanie údajov. Zber a spracovanie údajov v oblasti kultúry za rok 2013 boli prvýkrát realizované prostredníctvom nového **elektronického systému štatistického zisťovania ministerstva**. Do roku 2013 boli takýmto spôsobom získavané a spracovávané iba údaje za oblasť knižníc.

V roku 2014 predložil odbor informatiky ministerstva elektronický systém pre zber a spracovanie údajov za všetky parciálne oblasti kultúry, ktoré sú predmetom štátneho štatistického zisťovania. Vzhľadom na to, že k elektronickému systému boli vznesené početné pripomienky a na základe nich bol systém upravovaný, zber a spracovanie údajov za rok 2013 sa oneskorilo o cca 3 mesiace.

Hlavným cieľom prípravy a spustenia elektronického systému zberu a spracovania údajov ministerstva v oblasti kultúry je znižovanie záťaže spravodajských jednotiek a zefektívnenie celého procesu štátneho štatistického zisťovania. Druhým nezanedbateľným dôvodom prípravy elektronického systému je úspora finančných nákladov spojených s odosielaním oznamov o štátnom štatistickom zisťovaní zo strany ministerstva a príslušných organizácií v rezorte kultúry a finančných nákladov zo strany spravodajských jednotiek spojených s doručovaním vyplnených ročných štatistických výkazov. Pri spočítaní všetkých nákladov spojených s poštovným bola vyčíslená ročná úspora finančných prostriedkov cca 11 500 EUR (pri nezohľadnení knižníc a priemerovanej cene 1 EUR doporučenej zásielky za posledné roky).

Vo vzťahu k spravodajským jednotkám elektronický systém znižuje záťaž a časovú náročnosť spojenú s poskytovaním údajov a zvyšuje komfort ich zadávania.

Skúsenosti zo zmeny spôsobu zberu údajov za prvý rok indikujú problémy s počítačovou gramotnosťou osôb, ktoré za spravodajské jednotky zadávajú údaje do výkazu

prostredníctvom elektronického systému. Aj z tohto dôvodu je elektronický systém štatistického zisťovania MK SR v období prípravy zberu údajov za rok 2014 upravovaný a doladovaný tak, aby sa zvýšila efektívnosť jeho funkčnosti vo vzťahu k zberu a zadávaniu údajov a tiež vo vzťahu k spracovaniu údajov.

1.2. Zmena koordinátora a gestora štátneho štatistického zisťovania

Rozhodnutím č. 7/2014 zo dňa 29. mája 2014 minister kultúry poveril koordináciu a zabezpečením všetkých úloh a povinností súvisiacich s výkonom štátneho štatistického zisťovania v zmysle zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení neskorších predpisov Národné osvetové centrum (ďalej len „NOC“).

V rámci NOC úlohy zabezpečuje odbor výskumu a štatistiky kultúry (ďalej len „OVŠK NOC“), ktorého riaditeľka je gestorom výkazov Kult a na návrh ministra kultúry bola predsedníčkou Štatistického úradu SR vymenovaná za člena Štatistickej rady.

OVŠK NOC pri výkone štátneho štatistického zisťovania v rezorte okrem iného predkladá príslušnému útvaru ministerstva v roku pred účinnosťou zostavovaného programu štátnych štatistických zisťovaní na pripomienkové konanie návrhy na zmenu štatistických výkazov Kult dlhodobého štatistického zisťovania v oblasti kultúry a charakteristiky štatistických zisťovaní, ŠÚ SR predkladá návrhy na zmenu výkazov, zastupuje rezort kultúry na odborných podujatiach súvisiacich s oblasťou štatistického zisťovania, spolupracuje s inštitúciami v oblasti štatistického zisťovania, pripravuje, zverejňuje a na základe žiadosti poskytuje ministerstvu, štátnym inštitúciami a verejnosti parciálne štatistické výsledky, komparačné analýzy a vývojové tendencie jednotlivých oblastí kultúry.

V súvislosti so zberom a spracovaním údajov OVŠK NOC okrem iného zabezpečuje každoročne prípravu a realizáciu štátneho štatistického zisťovania stanoveného v programe štátnych štatistických zisťovaní prostredníctvom elektronického systému štatistického zisťovania ministerstva, spracovanie získaných štatistických údajov prostredníctvom štatistických výkazov Kult v rozsahu a forme stanovenej ŠÚ SR, poskytuje výsledky ročného štatistického zisťovania získané prostredníctvom štatistických výkazov Kult a z administratívnych zdrojov v stanovenom termíne ŠÚ SR.

Technickú stránku zberu a spracovania údajov štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry zabezpečuje odbor informatiky ministerstva. OVŠK NOC predkladá odboru informatiky ministerstva návrhy na zabezpečenie funkčnosti a vizuálnej stránky elektronického informačného systému štatistického zisťovania ministerstva v nadväznosti na prípadné aktuálne zmeny štatistických výkazov Kult alebo rozsahu povinností spravodajských jednotiek.

1.3. Dohoda medzi Štatistickým úradom Slovenskej republiky a Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky

V súvislosti s výkonom štatistického zisťovania v roku 2014 ŠÚ SR prvýkrát predložil rezortu kultúry návrh Dohody o spolupráci a poskytovaní údajov a informácií na účely štátnej štatistiky. Predmetom tejto dohody je poskytovanie údajov získaných zo štatistických zisťovaní vykonávaných ministerstvom a preberanie dátových súborov a informácií z administratívneho zdroja v pôsobnosti ministerstva, prostredníctvom informačných systémov. Poskytované údaje a informácie sú potrebné pre zabezpečenie spracovania informácií a údajov za oblasť štátnej štatistiky Slovenskej republiky, štatistik požadovaných orgánmi Európskej únie a medzinárodnými inštitúciami. V prílohe dohody je stanovený spôsob a rozsah údajov, ktoré OVŠK NOC za rezort kultúry poskytuje ŠÚ SR. Dohoda nadobudla platnosť v decembri 2014 a uzatvorená je na dobu neurčitú.

2. Výsledky štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry za rok 2013

2.1 Spravodajské jednotky

Do štatistického zisťovania bolo za rok 2013 celkovo zaradených 6 238 subjektov.

Vzhľadom na to, že niektoré spravodajské jednotky vyplňajú viacero ročných výkazov Kult, reálne bolo vo vzťahu k jednotlivým parciálnym oblastiam kultúry do zoznamu spravodajských jednotiek k výkazom Kult zaradených 8 204 spravodajských jednotiek, ktoré v týchto oblastiach kultúry vykonávajú činnosť.

Počet spravodajských jednotiek k jednotlivým oblastiam kultúry za rok 2013

Štatistické zisťovanie v oblasti kultúry za rok 2013 – spravodajské jednotky			
subjekty zaradené do štatistického zisťovania: 6 238	počet s. j.	poskytli súčinnosť	neposkytli súčinnosť
spravodajské jednotky: 8 204			
Kult 1-01 o ochrane pamiatkového fondu	88	87	1
Kult 2-01 o kultúre znevýhodnených skupín obyvateľstva	201	193	8
Kult 3-01 o kultúrno-osvetovej činnosti	2971	2971	
Kult 4-01 o neperiodických publikáciách	1494	1320	174
Kult 5-01 o hudobnom telese a umeleckom súbore	12	12	
Kult 6-01 o galérii	25	25	
Kult 7-01 o vysielaní rozhlasovej programovej služby	35	35	
Kult 8-01 o vysielaní televíznej programovej služby	134	134	
Kult 9-01 o múzeu	109	106	3
Kult 10-01 o knižnici	2470	2466	4
Kult 11-01 o audiovizii	398	394	4
Kult 12-01 o profesionálnom divadle	66	50	16
Kult 14-01 o astronomickom zariadení a pracovisku	23	23	
Kult 15-01 o cirkvi a náboženskej spoločnosti	30	30	
Kult 16-01 o verejných podujatiach v oblasti profesionálnej hudobnej kultúry	123	118	5
Kult 17-01 o divadelných festivaloch a prehliadkach	25	25	

2.2 Kultúra v číslach - vybrané ukazovatele za rok 2013

Stav v roku 2013

kultúrne inštitúcie a zariadenia v oblasti kultúry
rozhlasové a televízne programové služby
periodická tlač
neperiodické publikácie
cirkev

Oblasť kultúry	Stav v roku 2013
kultúrne inštitúcie a zariadenia	počet
galérie	25
múzeá	109
divadlá	66
kiná	121
filmové kluby	42
knižnice	2 084
kultúrno-osvetové zariadenia	1778
astronomické zariadenia a pracoviská	23
vysielanie	
rozhlasové programové služby	42
televízne programové služby	130
periodická tlač, neperiodické publikácie	
vydávaná periodická tlač	1 753
vydané neperiodické publikácie	10 298
cirkev	
cirkvi a náboženské spoločnosti	30

Návštevnosť

kultúrnych inštitúcií a zariadení, koncertov a festivalov

Rok 2013	počet návštevníkov
galérie	964 495
múzeá	3 531 336
knižnice	6 664 723
divadlá	946 356
divadelné festivaly	134 982
kiná	3 815 408
filmové kluby	66 995
astronomické zariadenia	182 026
koncerty/vystúpenia v oblasti hudby	606 078
koncerty stálych hudobných telies	227 885

Parciálne oblasti kultúry

Galérie

V roku 2013 galérie vykázali 41 vlastných objektov, 10 pobočiek a 74 expozícií. Do svojich fondov získali 1 485 diel, na kúpu ktorých z vlastných zdrojov vyčlenili 15 908 EUR, ďalšie finančné prostriedky vo výške 342 102 EUR na nákup diel získali z grantov a prioritných projektov. Celkovo galérie v roku 2013 spravovali 173 603 diel.

V roku 2013 galérie realizovali 392 výstavných podujatí (výstavná činnosť galérií má od roku 2009 klesajúcu tendenciu napr. v roku 2009 to bolo 519 výstav), z ktorých bolo 325 vlastných, 25 prevzatých, 19 výstav bolo vyvezených do zahraničia a 15 výstav bolo zo zahraničia dovezených.

V roku 2013 expozície a výstavy galérií navštívilo 964 495 návštevníkov.

Galérie intenzívne hľadajú a pripravujú nové prístupy a formy získavania návštevníka. V roku 2013 pripravili 8 488 rôznych podujatí a aktivít (napr. v roku 2012 to bolo o 2 519 menej), ktorých sa zúčastnilo 238 133 návštevníkov.

Galérie – zbierky, výstavy, návštevnosť

Rok 2013	celkový počet
Zbierkové predmety	173 603
Realizované výstavy	392
Návštevníci výstav a expozícií	964 495

Návštevnosť galérií podľa krajov SR

Rok 2013	počet návštevníkov
Návštevnosť galérií v SR spolu	964 495
v tom kraj	
Bratislavský	664 361
Tnnavský	15 698
Trenčiansky	11 576
Nitriansky	13 351
Žilinský	126 987
Banskobystrický	14 784
Prešovský	76 373
Košický	41 365

Múzeá

V roku 2013 múzeá vykázali 786 vlastných objektov a 150 pobočiek, z celkového počtu expozícií múzeí bolo 15 nových. Počet múzeí v prírode oproti roku 2012 klesol z 18 na 10 múzeí.

Múzeá v roku 2013 zrealizovali 1 310 výstav, z ktorých bolo 642 vlastných, 390 prevzatých, 51 výstav vyvezených do zahraničia a 59 dovezených zo zahraničia.

Výstavy a expozície múzeí v roku 2013 navštívilo 3 531 336 návštevníkov.

V roku 2013 múzeá realizovali 8 226 kultúrnych a vzdelávacích podujatí, ktorých sa zúčastnilo 750 164 návštevníkov.

Činnosť múzeí zabezpečovalo 1 906 zamestnancov, z ktorých bolo 1 036 odborných pracovníkov.

Múzeá – zbierky, výstavy, návštevnosť

Múzeá	celkový počet
Zbierkové predmety	16 201 942
Realizované výstavy	1 310
Návštevníci výstav a expozícií	3 531 336

* údaje za 97,2 % múzeí v SR

Návštevnosť múzeí podľa krajov

Rok 2013	počet návštevníkov
Návštevnosť múzeí v SR spolu	3 531 336

v tom kraj

Bratislavský	616 562
Trnavský	145 624
Trenčiansky	287 596
Nitriansky	127 615
Žilinský	734 866
Banskobystrický	782 295
Prešovský	554 724
Košický	282 054

Knižnice

V roku 2013 knižnično-informačné služby verejnosti poskytovalo 1 789 verejných knižníc, 9 vedeckých knižníc a 286 špeciálnych knižníc. V porovnaní s rokom 2012 bolo zrušených 46 verejných a 5 špeciálnych knižníc, stagnujúcich bolo 296 verejných knižníc a 37 špeciálnych.

Tak v prípade verejných ako aj špeciálnych knižníc bol zaznamenaný pokles fyzických návštevníkov oproti roku 2012. V prípade verejných knižníc to bol pokles o 232 047 návštevníkov (celkový počet návštevníkov bol 5 417 402), v prípade vedeckých knižníc bol zaznamenaný pokles o 31 874 návštevníkov (celkový počet návštevníkov bol 984 991).

Opačný trend oproti výraznému poklesu fyzických návštevníkov verejných knižníc bol zaznamenaný v prípade návštevníkov podujatí knižníc. V roku 2013 bol ich počet v prípade verejných knižníc 789 220 (oproti roku 2012 nárast o 18 520 návštevníkov podujatí) pri počte podujatí 28 140 (nárast oproti roku 2012 o 741 podujatí).

Počet návštevníkov na podujatiach vedeckých knižníc sa oproti roku 2012 takmer zdvojnásobil na 131 951 návštevníkov (nárast o 64 357) a vedecké knižnice zorganizovali pre verejnosť spolu 2 097 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí.

Špeciálne knižnice v roku 2013 realizovali celkovo 2 770 podujatí.

Výrazný nárast bol zaznamenaný tiež vo využívaní elektronických katalógov verejných knižníc, napr. v prípade verejných knižníc bolo zaznamenaných 1 656 470 vstupov do elektronických katalógov, čo je oproti roku 2012 nárast o 373 345 vstupov.

Knižnice – počet knižničných jednotiek, výpožičiek, podujatia, návštevnosť

Rok 2013	celkový počet
Knižničné jednotky	34 069 066
Výpožičky	19 187 216
Aktívni používatelia služieb knižníc	578 696
Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia	33 007
Návštevníci vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí	980 106

Návštevnosť knižníc podľa krajov

Rok 2013	počet návštevníkov
Návštevnosť knižníc v SR spolu	6 664 723
v tom kraj	
Bratislavský	1 104 002
Trnavský	647 908
Trenčiansky	622 164
Nitriansky	613 778
Žilinský	1 150 783
Banskobystrický	748 682
Prešovský	927 430
Košický	849 976

Divadlá

Z celkového počtu divadiel pôsobiacich na Slovensku (66) poskytlo za rok 2013 súčinnosť v štátnom štatistickom zisťovaní 50 divadiel (71,4%).

Divadlá, ktoré poskytli súčinnosť v štátnom štatistickom zisťovaní, vykázali v roku 2013 celkom 76 divadelných scén. Z nich bolo 46 stálych scén divadiel v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu, VÚC a obcí a 26 scén alebo divadelných priestorov (vlastných, prenajatých, alebo užívaných iným dohodnutým spôsobom) divadiel v zriaďovateľskej pôsobnosti iných právnických alebo fyzických osôb.

Divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu, VÚC a obcí ponúkli pre návštevníkov 11 314 miest na predstavenia 34 divadelných súborov, z ktorých bolo 19 činoherných, 3 operné, 1 muzikálový, 2 baletné, 2 tanečné, 5 bábkových a 2 súbory bližšie nešpecifikovaných žánrov. Vlastnú dielňu prevádzkovalo 16 divadiel. Celkovo tieto divadlá odohrali 5 210 predstavení, z ktorých bolo 192 určených detskému divákovi.

Divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti iných právnických alebo fyzických osôb v roku 2013 v rámci divadelných priestorov, ktoré využívali, vykázali pre návštevníkov 3 335 miest na predstavenia 31 divadelných súborov, z ktorých 14 bolo činoherných, 4 tanečné, 5 bábkových, 2 multikultúrne a 6 súborov bližšie nešpecifikovaných žánrov.

Divadlá v zriaďovateľskej pôsobnosti iných právnických alebo fyzických osôb v roku 2013 odohrali 1 915 predstavení, z ktorých bolo 494 určených detskému divákovi.

Predstavenia divadiel v roku 2013 v SR aj v zahraničí videlo 1 382 257 divákov.

Divadlá – predstavenia, návštevníci

Rok 2013	celkový počet
Predstavenia*	7 125
z toho predstavenia pre deti	686
Návštevníci predstavení v SR a v zahraničí	1 382 257

* údaje za 71,4 % divadiel v SR

Návštevnosť divadiel podľa krajov

Rok 2013	počet návštevníkov
Návštevnosť divadiel v SR spolu	946 356
v tom kraj	
Bratislavský	456 964
Trnavský	32 350
Trenčiansky	nemá divadlo
Nitriansky	118 147
Žilinský	48 836
Banskobystrický	85 657
Prešovský	70 535
Košický	133 867

Koncerty a vystúpenia v oblasti profesionálnej hudobnej kultúry, koncerty stálych hudobných telies

Štatistické zisťovanie za rok 2013 zaznamenalo v rámci žánrového rozvrstvenia koncertov/vystúpení v oblasti profesionálnej hudobnej kultúry oproti roku 2012 pokles s výnimkou stabilného postavenia vážnej hudby. Pokles je možné zdôvodniť predovšetkým skutočnosťou, že neboli získané údaje za festival Pohoda, pričom práve tento festival generuje významné uvádzanie neartificiálnych hudobných žánrov.

Stále hudobné telesá a umelecké súbory usporiadali v roku 2013 spolu 685 koncertov/vystúpení, z ktorých bolo na Slovensku 512 a v zahraničí 173, čo oproti roku 2012 predstavuje výrazný nárast (tak na Slovensku, ako aj v zahraničí). Hudobné telesá usporiadali 52 výchovných koncertov, ich počet však stúpol na 467, keď sa k nim pripočítali výchovné koncerty organizované Hudobným centrom.

Koncerty v oblasti profesionálnej hudobnej kultúry

Rok 2013	celkový počet
Koncerty/vystúpenia spolu	2 677
z toho	
vážna hudba	1 408
džez a blues	110
rock, pop	273
country, folk	107
folklór	254
Návštevníci koncertov/vystúpení	606 078
Koncerty/vystúpenia stálych hudobných telies	
Koncerty/vystúpenia	512
Návštevníci koncertov/vystúpení v SR	227 885
Návštevníci koncertov/vystúpení v zahraničí	295 253

Koncerty/vystúpenia podľa krajov

Rok 2013	celkový počet
Koncerty/vystúpenia v SR spolu	2 682
v tom kraj	
Bratislavský	746
Trnavský	360
Trenčiansky	244
Nitriansky	226
Žilinský	286
Banskobystrický	151
Košický	171
Prešovský	498

Audiovizia

Spravodajskými jednotkami za oblasť audiovizie sú producenti a distributéri audiovizuálnych diel a prevádzkovatelia kín a filmových klubov. Celkovo bolo v roku 2013 oslovených 398 subjektov, z ktorých činnosť v oblasti audiovizie v roku 2013 vykonávalo 273 subjektov.

Z celkového počtu subjektov vykonávajúcich činnosť v oblasti audiovizie bolo 162 produkčných spoločností, 12 distribučných spoločností, 96 prevádzkovateľov kina (38 prevádzkovalo kino a súčasne aj filmový klub) a 3 prevádzkovatelia filmového klubu.

Z celkového počtu 162 subjektov, ktorí v roku 2013 vykonávali činnosť v oblasti produkcie, 53 ukončilo výrobu slovenského audiovizuálneho diela, 7 subjektov bolo koproducentom audiovizuálneho diela, 67 subjektov malo audiovizuálne dielo vo výrobe a 35 subjektov vytvorilo dielo určené primárne pre televízne vysielanie. V roku 2013 bola ukončená výroba 278 slovenských audiovizuálnych diel, z ktorých bolo 29 kinematografických diel.

Na slovenský trh bolo distribuovaných 6 604 audiovizuálnych diel, z ktorých bolo 659 uvedených v premiére, 619 z nich bolo určených pre kiná. Z distribuovaných titulov najvyššie zastúpenie produkcia štátov Európskej únie (362 titulov) a z nich najvyššie zastúpenie mali audiovizuálne diela produkcie francúzskej (85), slovenskej (66) a českej (61).

Rušenie kín zostalo sprievodným javom tejto oblasti aj v roku 2013, prevádzku ukončilo 17 kín (29 kín malo prevádzku prerušenú). V zostávajúcich 121 kinách, z ktorých je 78 v zriaďovateľskej pôsobnosti štátu/obce a 43 je prevádzkovaných súkromnými subjektmi, sa uskutočnilo 126 211 predstavení, ktoré navštívilo 3 815 408 návštevníkov. Celkové tržby zo vstupného predstavuje suma 18 814 476 EUR, a to pri priemernej cene vstupenky 4,93 EUR.

Audiovizia – výroba a distribúcia audiovizuálnych diel

Rok 2013	celkový počet
Dokončené audiovizuálne diela	278
z toho	
kinematografické diela	29
diela v koprodukcii so zahraničným koproducentom	19
Audiovizuálne diela distribuované do kín	619
z toho	
audiovizuálne diela uvedené v SR v premiére	259
slovenské audiovizuálne diela	66

Návštevnosť kín a filmových klubov

Rok 2013	počet návštevníkov	
	kiná	filmové kluby
Návštevnosť kín a filmových klubov v SR spolu	3 815 408	66 995
v tom kraj		
Bratislavský	1 348 495	35 609
Trnavský	364 668	3 129
Trenčiansky	290 811	8 433
Nitriansky	325 131	5 144
Žilinský	413 407	4 407
Banskobystrický	317 279	4 620
Prešovský	324 198	4 927
Košický	431 419	726

Rozhlasové a televízne vysielanie

Rozhlasové vysielanie

V roku 2013 bolo v Slovenskej republike prevádzkovaných 42 rozhlasových programových služieb, z nich 9 prevádzkoval Rozhlas a televízia Slovenska, jeden držiteľ licencie na rozhlasové vysielanie programovú službu v roku 2013 ešte neprevádzkoval.

V roku 2013 bolo v Slovenskej republike odvysielaných 277 666 hodín programu, čo predstavuje oproti roku 2012 nárast o 8 823 hodín vysielania. Z celkového rozsahu rozhlasového vysielania najvyššie zastúpenie mali hudobné programy – 146 756 hodín, literárno-dramatické programy – 17 590 hodín a programy pre deti a mládež – 11 817 hodín. Rozsah vysielania spravodajstva bol 9 923 hodín, publicistiky 8 718 hodín.

Doplňkové vysielanie bolo zaradené do vysielania rozhlasových programových služieb v rozsahu 12 768 hodín, z nich 9 985 hodín predstavovalo vysielanie reklamy, čo bolo o 71 hodín viac ako v roku 2012. Vysielanie Slovenského rozhlasu z celkového rozsahu rozhlasového vysielania v roku 2013 predstavovalo 22,8% (60 522 hodín).

Rozhlasové vysielanie

Rok 2013 – rozhlasové vysielanie	spolu
Časový rozsah vysielania	277 666 hodín
z toho spravodajstvo	9 923 hodín
hudobné programy	146 756 hodín
programy pre deti a mládež	11 817 hodín
Časový rozsah vysielania v jazykoch národnostných menšín	5 212 hodín
Časový rozsah vysielania reklamy	9 985 hodín
Osoby zabezpečujúce vysielanie	993

Televízne vysielanie

V roku 2013 bolo v Slovenskej republike prevádzkovaných 130 televíznych programových služieb, 3 programové služby nevysielali, 32 televíznych programových služieb držiteľia licencie na televízne vysielanie ešte nezačali prevádzkovať, v prípade 7 televíznych programových služieb bolo vysielanie ukončené.

V roku 2013 bolo v Slovenskej republike odvysielaných 727 410 hodín televíznych programov, čo je o 106 066 hodín menej ako v roku 2012. Z uvedeného rozsahu vysielania však bolo 314 774 hodín textových informácií, ktoré sú zaraďované do denného vysielania lokálnych televíznych programových služieb.

Z programových typov najvyššie zastúpenie v televíznom vysielaní mala publicistika - 96 250 hodín a spravodajstvo - 87 250 hodín. Nasledovali dramatické programy v rozsahu 38 589 hodín vysielania, programy pre deti a mládež – 22 474 hodín, dokumentárne programy – 14 609 hodín a športové programy – 10 210 hodín.

Doplňkové vysielanie bolo zaradené do vysielania televíznych programových služieb v celkovom rozsahu 92 439 hodín, z ktorých 33 806 hodín predstavovalo vysielanie reklamy (telenákup – 3 280 hodín).

V roku 2013 bolo celkovo odvysielaných 15 591 hodín programov pre nepočujúcich, čo predstavuje oproti roku 2012 nárast o 4 536 hodín. Najväčší rozsah programov pre znevýhodnené skupiny obyvateľstva odvysielala Slovenská televízia – 9 627 hodín.

Z celkového rozsahu odvysielaných televíznych programov bolo 59 071 hodín programov označených symbolmi jednotného systému označovania. Z nich najvyššie zastúpenie mali programy nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 12 rokov a programy nevhodné pre vekovú skupinu maloletých do 15 rokov. Ako nevhodné a neprístupné pre vekovú skupinu maloletých do 18 rokov bolo označených 3 611 hodín programov.

Televízne vysielanie

Rok 2013 – televízne vysielanie	spolu
Časový rozsah vysielania	727 410 hodín
z toho spravodajstvo	87 250 hodín
dramatické programy	38 589 hodín
programy pre deti a mládež	22 474 hodín
dokumenty	14 609 hodín
Časový rozsah vysielania v jazykoch národnostných menšín	25 517 hodín
Rozsah vysielania pre nepočujúcich	15 591 hodín
Časový rozsah vysielania reklamy	33 806 hodín
Osoby zabezpečujúce vysielanie	2 419

Periodická tlač

V roku 2013 bolo vydávaných 1 753 titulov periodickej tlače, z ktorých bolo 1 161 časopisov a 11 denníkov.

Počas posledných 4 rokov bol zaznamenaný pokles vydávaných titulov časopisov. Z celkového počtu vydávaných časopisov bolo 29 týždenníkov, 30 dvojtýždenníkov a 301 mesačníkov.

Vydávanie novín je za posledné 3 roky na Slovensku ustálené. V roku 2013 bolo vydávaných 11 denníkov, 95 regionálnych novín, 45 inzertných novín. Najvyššie zastúpenie vo vydávaní novín majú obecné noviny, v roku 2013 bolo vydávaných 425 titulov obecných novín.

Vydávaná periodická tlač	rok – počet titulov			
	2010	2011	2012	2013
Noviny a časopisy spolu	1 870	1 881	1 834	1 753
z toho v jazyku				
slovenskom	1 520	1 521	1 466	1 369
maďarskom	47	50	46	43
nemeckom	5	5	6	7
rusínskom	3	3	3	3
ukrajinskom	2	2	2	2
českom	6	6	4	4
anglickom	63	64	62	69
z toho denníky	11	11	11	11
z toho určené pre				
širokú verejnosť	1 167	1 185	1 136	1 086
špecifické skupiny	703	696	698	667

Vydané neperiodické publikácie

V oblasti vydávania neperiodických publikácií bola v roku 2013 zaznamenaná najvyššia miera neposkytnutia súčinnosti v štátnom štatistickom zisťovaní, z oslovených 1 494 spravodajských jednotiek poskytlo súčinnosť v štatistickom zisťovaní 1 320 (88%).

V roku 2013 vydavatelia, ktorí poskytli údaje, vydali 10 298 titulov neperiodických publikácií, z toho bolo 8 371 kníh a 1 927 brožúr. Z uvedeného počtu vydaných publikácií tvorilo prvé vydanie 8 747 titulov (7 155 kníh a 1 592 brožúr).

V členení podľa tematických skupín mali z celkového počtu vydaných neperiodických publikácií najvyššie zastúpenie mali literárne texty, beletria (2 445 titulov), všeobecné publikácie (1 068 titulov), publikácie pre školstvo, pedagogiku a voľný čas (846 titulov) a náboženstvo a teológia (492 titulov).

V členení podľa jazyka vydania bolo v roku 2013 v štátnom jazyku vydaných 7 160 titulov neperiodických publikácií, z jazykov národnostných menšín najvyššie zastúpenie mali publikácie v maďarskom jazyku (299 titulov), v českom (135 titulov), v ruskom (36 titulov) a v nemeckom jazyku (35 titulov). Z iných jazykov to bol predovšetkým anglický jazyk, v ktorom bolo vydaných 560 titulov neperiodických publikácií, v prípade viacjazyčných to bolo 265 titulov.

Vydané neperiodické publikácie

Rok 2013	celkový počet
Vydané neperiodické publikácie spolu	10 298
z toho	
knihy	8 371
brožúry	1 927
pre deti	683
školské učebnice	459
z toho prvé vydanie	8 747
Výtlačky neperiodických publikácií	12 048 195
z toho prvé vydanie	7 294 211

Kultúrno-osvetová činnosť

V roku 2013 bolo v rámci kultúrno-osvetovej činnosti realizovaných 64 400 podujatí, z ktorých bolo 6 022 súťaží, prehliadok a festivalov, 15 172 vzdelávacích podujatí a 25 108 kultúrno-spoločenských podujatí.

V rámci edičnej činnosti bolo v roku 2013 vydaných 84 titulov zameraných na tradičnú ľudovú kultúru a 384 titulov zameraných na iné oblasti kultúrno-osvetovej činnosti.

Súťaží, prehliadok a festivalov sa zúčastnilo 337 805 účastníkov zo Slovenska a 39 460 zo zahraničia, pozrelo si ich 2 062 750 návštevníkov. Najviac podujatí bolo realizovaných na úrovni obcí - 3 563 (miestne podujatia).

V rámci záujmovej vzdelávacej činnosti bolo realizovaných 9 858 jednorazových podujatí, ktorých sa zúčastnilo 507 556 účastníkov, 5 314 cyklických podujatí sa zúčastnilo 172 905 účastníkov. Najvyššie zastúpenie mali vzdelávacie aktivity v oblasti získavania umeleckých a interpretačných zručností (3 499), nasledovali vzdelávacie aktivity z oblasti občianskych tém (2 722) a vzdelávacie aktivity z oblasti tradičných remesiel (2 124).

V rámci záujmovej umeleckej činnosti pôsobilo na Slovensku 3 425 kolektívov dospelých, 1 235 mládežníckych, 1 745 detských a 463 zmiešaných kolektívov. Najvyšší počet kolektívov pôsobil v oblasti folklóru, a to 1 579, v rámci zborového spevu pôsobilo na Slovensku 844 speváckych zborov, v rámci činoherného amatérskeho divadla 637 kolektívov.

Najvyššie zastúpenie v rámci detských kolektívov vykazuje oblasť folklóru (429 kolektívov s 11 580 členmi), moderného tanca (208 kolektívov s 3 645 členmi) a oblasť činoherného divadla (169 kolektívov s 2 701 členmi).

V rámci mimoumeleckej oblasti (zberateľstvo, technika a i.) pôsobilo 1 145 kolektívov, z ktorých bolo 403 detských (počet členov 6 778).

Kultúrno-osvetová činnosť -podujatia, účastníci, návštevníci, publikácie

Rok 2013	celkový počet
Súťaže, prehliadky, festivaly	6 022
Účastníci súťaží, prehliadok, festivalov	377 265
Návštevníci súťaží, prehliadok, festivalov	2 062 750
Výchovno-vzdelávacie podujatia	15 172
Účastníci výchovno-vzdelávacích podujatí	680 461
Aktivity v oblasti záujmovej umeleckej činnosti	63 525
Kultúrno-spoločenské podujatia	25 108
Vydané publikácie z oblasti tradičnej ľudovej kultúry	84

Astronomické zariadenia

V roku 2013 navštívilo astronomické zariadenia a pracoviská 182 026 návštevníkov, čo predstavuje oproti roku 2012 pokles návštevnosti o 11%. Klesajúci trend návštevnosti je zaznamenaný dlhodobo a môže byť odrazom klesajúceho počtu žiakov a študentov na školách, pretože práve táto skupina tvorí až 80% návštevníkov astronomických zariadení. Pokles návštevnosti v roku 2013 bol však čiastočne spôsobený aj odstavkami zariadení z dôvodu rekonštrukcie prístrojového vybavenia. Z celkového počtu astronomických zariadení 10 vlastní planetárium.

V astronomických zariadeniach pracovalo 44 záujmových krúžkov, ktoré mali 389 členov.

V rámci edičnej činnosti astronomické zariadenia vydali 29 titulov, z ktorých bolo 7 periodických.

Astronomické zariadenia – návštevnosť, podujatia, krúžky

Rok 2013	celkový počet
Návštevníci astronomických zariadení a kultúrno-výchovných akcií	182 026
Záujmové krúžky	44
Podujatia záujmových krúžkov	760
Členovia záujmových krúžkov	389

Návštevnosť astronomických zariadení

Rok 2013	Počet návštevníkov
Návštevnosť astronomických zariadení v SR spolu	182 026
v tom kraj	
Bratislavský	nemá astronomické zariadenie
Trnavský	24 947
Trenčiansky	16 772
Nitriansky	22 884
Žilinský	20 821
Banskobystrický	25 254
Prešovský	32 309
Košický	39 039

Cirkev

V roku 2013 pôsobilo na Slovensku 5 306 duchovných a v rámci cirkví bolo vykázaných 2 718 farností (cirkevných zborov, náboženských obcí) a 3 605 filiálok (fílií).

Cirkvi a náboženské spoločnosti v roku 2013 vykázali 1 274 471 bohoslužieb, z ktorých bolo najviac v štátnom jazyku, cirkevnoslovanskom a maďarskom jazyku. Ostatné bohoslužby (5 997) boli v nemeckom jazyku, latinskom, anglickom, hebrejskom, kórejskom, rómskom, gréckom, poľskom, chorvátskom alebo v kombinácii slovenského a maďarského jazyka.

Počet cirkevných sobášov a krstov vykazuje z roka na rok klesajúcu tendenciu a v roku 2013 bol v porovnaní s predchádzajúcim rokom po prvýkrát nižší aj počet cirkevných pohrebov.

Cirkev – vybrané ukazovatele

Rok 2013	celkový počet
Aktívne pôsobiaci duchovní	5 306
Študenti teológie	1 458
Evidovaní veriaci	4 212 508
Bohoslužobné objekty	6 139
Bohoslužby	1 274 471
Krsty	46 896
Sobáše	13 876

Ochrana pamiatkového fondu za rok 2013

Významnou súčasťou kultúrneho dedičstva je pamiatkový fond, ktorý tvoria hnutel'né a nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, pamiatkové rezervácie a pamiatkové zóny. Prostredníctvom štátneho štatistického zisťovania sú získavané údaje o finančných prostriedkoch z verejných zdrojov poskytovaných na obnovu kultúrnych pamiatok vrátane štátneho rozpočtu.

V roku 2013 bolo evidovaných 24 651 národných kultúrnych pamiatok, z ktorých bolo 14 814 hnutelných a 9 837 nehnuteľných. V zozname svetového dedičstva bolo zapísaných 5 lokalít Slovenska.

Národné kultúrne pamiatky a finančné prostriedky na ich obnovu z verejných zdrojov

Rok 2013	
Počet národných kultúrnych pamiatok	24 651
Finančné prostriedky vynaložené na obnovu národných kultúrnych pamiatok z verejných zdrojov	32 561 053 EUR
z toho zo štátneho rozpočtu	14 780 587 EUR

II. Nové programové obdobie na roky 2015 až 2017

1. Návrh úpravy rozsahu údajov a štruktúry ročných výkazov Kult štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry

Príprava programu štátnych štatistických zisťovaní

Návrh úpravy rozsahu údajov a štruktúry ročných výkazov Kult štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry sa pripravuje podľa § 12 zákona č. 540/2001 Z. z. a zostavuje sa tak, aby sa

- a) vykonávali len také zisťovania, ktoré sú zo spoločenského hľadiska dôležité a potrebné,
- b) štatistické zisťovania vykonávali hospodárne, bez duplicity a s účelným využitím administratívnych zdrojov,
- c) zabezpečilo získavanie údajov a informácií na kvalitnej a porovnateľnej úrovni.

V programe štátnych štatistických zisťovaní sa v trojročných intervaloch a pri každom štatistickom zisťovaní uvádzajú, dopĺňajú prípadne menia charakteristiky štatistického zisťovania, ktorými sú

- a) účel a využitie výsledkov štatistického zisťovania,
- b) vecná (obsahová) charakteristika a postupy realizácie štatistického zisťovania,
- c) vymedzenie spravodajských jednotiek,
- d) periodicita a lehoty na poskytovanie štatistických údajov,
- e) orgán, ktorý vykonáva štatistické zisťovanie a zabezpečuje jeho spracovanie.

Program štátnych štatistických zisťovaní na nové trojročné obdobie upravuje vyhláška Štatistického úradu Slovenskej republiky č. 291/2014 Z. z. ktorou sa vydáva Program štátnych štatistických zisťovaní na roky 2015 až 2017.

Východiská úpravy rozsahu údajov a štruktúry výkazov Kult

Východiskami pre návrh úpravy rozsahu údajov a štruktúry ročných výkazov Kult štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry sú odporúčania Európskej komisie, závery materiálu Eurostatu Záverečná správa ESSnet-kultúra, 2011, strategické materiály ministerstva, najmä Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike.

Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 14. mája 2014 schválila materiál ministerstva **Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike**. Predložený materiál rámcovo mapuje kultúrne a kreatívne sektory a vymedzuje základné východiská rozvoja kreatívneho priemyslu. Jedným zo základných východísk je aj vytvorenie údajovej základne kreatívneho priemyslu, nakoľko otázka dostupnosti údajov je kľúčová z pohľadu možnosti poznania stavu a vývoja akéhokoľvek sektora spoločnosti.

Jednou zo stanovených strategických priorít je z tohto dôvodu „vytvorenie systému na efektívne sledovanie štatistických údajov o kreatívnom priemysle, ktorý by umožnil lepšie pochopenie kreatívneho priemyslu, sledovanie jeho vývoja a ekonomického prínosu“, úlohami na rozpracovanie sú:

- vypracovať a aplikovať metodiku zisťovania počtu ľudí, ktorých celý príjem alebo jeho podstatná časť pochádza z práce na aktivitách súvisiacich s kreatívnym priemyslom,
- vykonať hĺbkový audit štatistického zisťovania realizovaného ministerstvom, ktorého cieľom bude vytvorenie základnej mapy vzťahov vznikajúcich v prostredí, odkiaľ tieto údaje pochádzajú a na čo sa využívajú, čím sa eliminujú duplicitné zbery dát alebo zbery dát, ktoré ďalej nie sú využívané na žiadne posudzovanie alebo vyhodnocovanie prostredia, a tiež vytvorenie základne štatistických jednotiek,
- vytvoriť satelitný účet pre kultúru a kreatívny priemysel (s dôrazom na širší okruh kreatívneho priemyslu) na úrovni zberu dát a štatistických údajov – cieľom je zmapovať finančné toky, ktoré prichádzajú do sektora kultúry, finančné výstupy z tohto sektora a ich vzájomné vzťahy. Satelitný účet môže pomôcť vyčíslíť efektívnosť hospodárenia v jednotlivých oblastiach, určiť objem a rozsah finančných a pracovných zdrojov v tomto sektore, zamestnanosť, výšku miezd atď., čím sa získa štruktúrovaný súbor finančných ukazovateľov, ktoré ukážu význam kultúry a kreatívneho priemyslu v ekonomike.

Návrh úpravy rozsahu a štruktúry údajov v ročných výkazoch Kult štátneho štatistického zisťovania na obdobie rokov 2015 až 2017 už zohľadňuje časť stanovených strategických úloh, a to najmä v prehodnotení ekonomických ukazovateľov (finančné a personálne zabezpečenie činností v jednotlivých oblastiach kultúry) v ročných výkazoch Kult.

Primárnou súčasťou prvej fázy auditu štátneho štatistického zisťovania bola analýza rozsahu a štruktúry údajov zbieraných prostredníctvom ročných výkazov Kult. Predpokladom návrhu ich zmien bolo

- posudzovanie rozsahu zbieraných údajov v nadväznosti na zákonom stanovený účel štátneho štatistického zisťovania, ktorým je získavanie, spracúvanie, šírenie, poskytovanie a hodnotenie údajov o javoch hromadnej povahy, zabezpečovanie ich porovnateľnosti na posudzovanie sociálno-ekonomického vývoja Slovenskej republiky a jeho ekologických súvislostí, ako aj zabezpečovanie medzinárodnej porovnateľnosti štatistických údajov,
- posudzovanie štatistickej významnosti a výpovednej hodnoty zbieraných údajov v nadväznosti na zákonom stanovený účel ročného štatistického zisťovania,

- posudzovanie a zosúladienie pojmov vo výkazoch Kult s platnou legislatívou v rezorte kultúry alebo s odbornou terminológiou pre danú oblasť kultúry,
- posudzovanie záťaže spravodajských jednotiek štatistickým zisťovaním, ktorých počet sa v súvislosti so zavedením 2 nových štatistických zisťovaní a priradením nových oblastí z oblasti audiovizie zvýši o cca 1 500, spolu ich tak bude od roku 2015 cca 8000,
- úprava metodických vysvetliviek k výkazom Kult, odstránenie nedostatkov a pokynov, ktoré nesúvisia so štátnym štatistickým zisťovaním,
- úprava výkazov v nadväznosti na nový spôsob zberu a spracovania údajov prostredníctvom nového elektronického systému štatistického zisťovania,
- posudzovanie štruktúry výkazov z hľadiska efektivity, funkčnosti a záťaže elektronického systému zberu a spracovania štatistických údajov aj v nadväznosti na náklady, ktoré musí ministerstvo vynaložiť na prevádzku tohto systému,
- zabezpečenie porovnateľnosti údajov v rámci celej oblasti kultúry v jednotlivých vývojových etapách a vzájomnej porovnateľnosti jednotlivých jej parciálnych častí,
- tvorba základnej databázy údajov o počte ľudí pôsobiacich v oblasti kultúry s ukazovateľmi ako sú zamestnanosť a podiel iných osôb na tvorbe kultúrnych hodnôt, štruktúra zamestnancov, priemerná mzda zamestnanca v jednotlivých parciálnych oblastiach kultúry a i.,
- tvorba základnej databázy údajov a ekonomických ukazovateľov za oblasť kultúry tak, aby bolo možné vyčíslieť (porovnávať) ekonomickú hodnotu a prínosy kultúry pre tvorbu HDP štátu a zvyšovanie zamestnanosti, a aby získané údaje boli porovnateľné aj v rámci kultúrneho sektora Európskej únie. Uvedené priamo súvisí s koncepciou tvorby satelitného účtu kultúry resp. kreatívneho priemyslu.

2. Štruktúra ročných výkazov Kult od roku 2015

Návrh novej štruktúry ročných výkazov Kult je koncipovaný podľa jednotnej úpravy usporiadania jednotlivých súborov údajov. Údaje za jednotlivé parciálne oblasti kultúry sú v ročných výkazoch Kult usporiadané do 4 základných celkov.

V rámci 1. fázy auditu štátneho štatistického zisťovania boli upravené všetky ročné výkazy Kult vrátane metodických vysvetliviek.

Identifikačná strana

Obsahuje identifikačné údaje o subjekte a jeho činnosti v oblasti kultúry, ktorý je v rámci štátneho štatistického zisťovania jeho základnou jednotkou, podľa zákona č. 540/2001 Z. z. - spravodajskou jednotkou.

Vzhľadom na zmenu formy zberu a spracovania údajov na elektronickú (nový elektronický štatistický systém ministerstva), boli na identifikačnú stranu zaradené údaje o type činnosti spravodajskej jednotky za príslušný kalendárny rok (napr. vykonával, ukončil, prerušil), aby systém generoval zoznam spravodajských jednotiek v členení už podľa charakteru ich činnosti v sledovanom kalendárnom roku.

Základné ukazovatele

Prostredníctvom jednotlivých Modulov ročných výkazov Kult sú získavané základné údaje o činnosti spravodajskej jednotky v príslušnej oblasti kultúry a základných súčiastiach tejto činnosti. Tieto údaje sú sústredené do prvých modulov ročných výkazov.

Doplňkové ukazovatele

Sú údaje, ktoré dotvárajú celkový rozsah informácií o spravodajskej jednotke. Sú to napr. údaje o elektronických službách, ktoré sú súčasťou niektorých ročných výkazov. Tieto údaje vzhľadom na rýchly vývoj technológií a na postupné zmeny spotrebiteľských návykov (ktoré sa presúvajú na internet) zrejme v budúcnosti stratia zmysel, pretože budú samozrejmosťou a všetky subjekty aj z oblasti kultúry sa budú musieť vývoju a spotrebiteľským návykom prispôbiť. Aj z tohto dôvodu zber údajov o elektronických službách v budúcnosti stratí zmysel, pretože ak subjekt už raz začne poskytovať služby a informácie o sebe cez internet, ich rozsah sa zrejme bude prispôbovať vývoju technológií a ich naviazaniu na činnosť tohto subjektu. Prioritou preto skôr bude skúmanie kvality poskytovaných elektronických služieb a racionálnejšou pre túto oblasť sa javí realizácia prieskumu tejto oblasti napr. v trojročných intervaloch. Aj z tohto dôvodu bolo v niektorých výkazoch ponechané zisťovanie iba niektorých údajov z oblasti elektronických služieb.

Doplňkovými údajmi vzhľadom na účel a doterajší rozsah údajov v štatistickom zisťovaní pre jednotlivé parciálne oblasti kultúry sú údaje o kultúre pre znevýhodnené skupiny obyvateľov a údaje o prístupe ku kultúre pre tieto skupiny obyvateľov – osoby so zdravotným postihnutím, deti a mládež do 18 rokov, osoby ohrozené chudobou a sociálnym vylúčením, osoby bez práce, z detských domovov a z reedukačných zariadení a.i. Do ročných výkazov Kult 3-01 o kultúrno-osvetovej činnosti a Kult 10-01 o knižnici bol zaradený väčší rozsah údajov, pretože sa predpokladá, že realizujú viac podujatí pre uvedené skupiny obyvateľov.

Ekonomické ukazovatele - finančné a personálne zabezpečenie

Špecifickou novou úpravou v ročných výkazoch Kult sú 2 moduly ekonomických ukazovateľov vyjadrujúcich finančné a personálne zabezpečenie činností v jednotlivých parciálnych oblastiach kultúry. Do všetkých výkazov Kult boli ako posledné zaradené moduly „Ekonomické ukazovatele - finančné zabezpečenie činností“ a „Osoby zabezpečujúce činnosť“ v jednotlivých parciálnych oblastiach kultúry vrátane osôb, ktoré nie sú zamestnancami, ale sa podieľajú na tejto činnosti.

Medzi ekonomické ukazovatele boli zaradené všetky príspevky (transfery, granty – dotačný systém ministerstva, osobitné fondy, operačné programy EÚ a.i.) na činnosť subjektu pôsobiaceho v parciálnej časti kultúry, výnosy z vlastnej činnosti (z predaja tovarov alebo služieb, vstupné a.i) a výdavky (náklady) na bežnú činnosť. Zozbierané ekonomické údaje umožnia vytvoriť komplexný obraz o finančných prostriedkoch prúdiacich do oblasti kultúry aj z nej, obraz o objeme finančných prostriedkov poskytovaných zo štátneho rozpočtu na kultúru, z prostriedkov VÚC a obcí do kultúry, ako aj ich vzájomnú komparáciu. Doplňkom k týmto údajom budú aj údaje o priemernej mzde zamestnancov a o priemernej mzde odborných pracovníkov v jednotlivých parciálnych oblastiach kultúry. Tieto údaje umožnia porovnanie výšky priemernej mzdy podľa jednotlivých parciálnych oblastí kultúry, ale aj komparáciu priemernej mzdy v kultúre a priemernej mzdy v iných odvetviach.

V module o osobách zabezpečujúcich činnosť budú zisťované údaje o zamestnancoch (ich počet a štruktúra podľa vzdelania), o osobách, ktoré sú v inom ako zamestnaneckom pomere vo vzťahu k subjektu kultúry, ale aj o dobrovoľníkoch, ktorí sa podieľajú na kultúrnej činnosti bez nároku na odmenu. Tieto údaje umožnia zistiť komplexný obraz – stav a počet osôb pôsobiacich v oblasti kultúry, teda nielen o zamestnancoch jednotlivých kultúrnych inštitúcií. Získané údaje umožnia vytvoriť štruktúru osôb pracujúcich a pôsobiacich v kultúre členenú podľa typu činností, ktoré vykonávajú, napr. odborní pracovníci, v niektorých prípadoch aj so špecifikáciou osobitných profesií, napr. umeleckí pracovníci ako herci, tanečníci, hudobníci, ale aj redaktori a programoví pracovníci, technickí, administratívni a ostatní pracovníci.

Do výkazov boli údaje zadané v jednotnej štruktúre a v jednotnom rozsahu tak, aby bolo možné vykazovať ekonomické ukazovatele v rámci jednotlivých parciálnych oblastí kultúry a aj za celú oblasť kultúry.

Údaje získané prostredníctvom navrhovaných ročných výkazov Kult každoročne umožnia vytvoriť komplexný obraz kultúry a jej nevyhnutných súčastí, ako aj jej finančného a personálneho zabezpečenia. Vytvorením spoločných ukazovateľov za jednotlivé parciálne oblasti kultúry bude umožnená komparácia stavu kultúry a jej súčastí v stanovených ročných (alebo iných) obdobiach, ako aj komparácia v rámci európskeho štatistického systému.

V súvislosti s prípravou nového programového obdobia OVŠK NOC ako koordinátor štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry a gestor štatistických výkazov Kult predložil príslušným vecným sekciám ministerstva Návrh úpravy rozsahu a štruktúry údajov ročných výkazov štátneho štatistického zisťovania za oblasť kultúry Kult na nové programové obdobie rokov 2015 až 2017. Po vyhodnotení pripomienkového konania bol návrh úpravy ročných výkazov Kult predložený na pripomienkovanie ŠÚ SR. Schválené ročné výkazy Kult na nové programové obdobie rokov 2015 až 2017 budú začiatkom roku 2015 zverejnené na webovom sídle ministerstva a NOC.

3. Rozsah štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry na obdobie rokov 2015 až 2017

Zrušené štatistické zisťovanie

Oproti programovému obdobiu na roky 2012 až 2014 sa ruší samostatné štatistické zisťovanie pre oblasť kultúry znevýhodnených skupín obyvateľstva, ruší sa Ročný výkaz Kult (MK SR) 2-01 o kultúre znevýhodnených skupín obyvateľstva. Táto problematika sa v programovom období rokov 2015 až 2017 premietla v potrebnej miere do obsahu ostatných výkazov Kult.

Nové štatistické zisťovania - oblasť

- vydavatelia periodickej tlače
- výroba a distribúcia zvukových záznamov hudobných diel
- filmové festivaly
- audiovizuálne mediálne služby na požiadanie

Do programu štatistických zisťovaní sa zaraďujú 4 nové štatistické zisťovania, a to formou samostatného výkazu Kult štatistické zisťovanie o vydavateľoch periodickej tlače. Zisťovať sa však budú iba ekonomické ukazovatele, nakoľko naturálne údaje za oblasť periodickej tlače budú čerpané naďalej z administratívneho zdroja, ktorým je evidencia periodickej tlače vedená ministerstvom podľa zákona č. 167/2008 Z. z. o periodickej tlači a agentúrnom spravodajstve a o zmene a doplnení niektorých zákonov (tlačový zákon) v znení zákona č. 221/2011 Z. z. a štatistické zisťovanie za oblasť výroby a distribúcie zvukových záznamov hudobných diel. Obidve parciálne oblasti kultúry sú oblasťami kreatívneho priemyslu a sú vymedzené v jeho definičnom rámci (materiál Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike), avšak doteraz nie sú o nich k dispozícii komplexné údaje. Do výkazu Kult 11-01 o audiovizii bol zaradený zber údajov za oblasť filmových festivalov a audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie.

Rozsah štátneho štatistického zisťovania v oblasti kultúry pre programové obdobie rokov 2015 až 2017

17 ročných výkazov Kult

1 administratívny zdroj – zoznam periodickej tlače

Kult (MK SR) 1-01	Ročný výkaz o ochrane pamiatkového fondu
Kult (MK SR) 3-01	Ročný výkaz o kultúrno-osvetovej činnosti
Kult (MK SR) 4-01	Ročný výkaz o neperiodických publikáciách
Kult (MK SR) 5-01	Ročný výkaz o hudobnom telese a umeleckom súbore
Kult (MK SR) 6-01	Ročný výkaz o galérii
Kult (MK SR) 7-01	Ročný výkaz o vysielaní rozhlasovej programovej služby
Kult (MK SR) 8-01	Ročný výkaz o vysielaní televíznej programovej služby
Kult (MK SR) 9-01	Ročný výkaz o múzeu
Kult (MK SR) 10-01	Ročný výkaz o knižnici
Kult (MK SR) 11-01	Ročný výkaz o audiovizii
Kult (MK SR) 12-01	Ročný výkaz o profesionálnom divadle
Kult (MK SR) 14-01	Ročný výkaz o astronomickom zariadení a pracovisku
Kult (MK SR) 15-01	Ročný výkaz o cirkvi a náboženskej spoločnosti
Kult (MK SR) 16-01	Ročný výkaz o verejných podujatiach v oblasti profesionálnej hudobnej kultúry
Kult (MK SR) 17-01	Ročný výkaz o divadelných festivaloch a prehliadkach
Kult (MK SR) 18-01	Ročný výkaz o periodickej tlači
Kult (MK SR) 19-01	Ročný výkaz o výrobe a distribúcii zvukových záznamov hudobných diel

4. Satelitný účet kultúry a kreatívneho priemyslu

Vláda Slovenskej republiky na svojom zasadnutí dňa 14. mája 2014 schválila materiál Ministerstva kultúry Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike. Predložený materiál rámcovo mapuje kultúrne a kreatívne sektory a vymedzuje základné východiská rozvoja kreatívneho priemyslu. Jedným zo základných východísk je vytvorenie údajovej základne kultúry a kreatívneho priemyslu, nakoľko otázka dostupnosti údajov je kľúčová z pohľadu možnosti poznania stavu a vývoja akéhokoľvek sektora ekonomiky či spoločnosti. V kreatívnom priemysle to platí o to viac, že na Slovensku v súčasnosti dostupné údaje do značnej miery chýbajú. Podľa vzoru niektorých krajín je jednou zo stanovených úloh na rozpracovanie uvedeného materiálu je vytvorenie satelitného účtu pre kultúru a kreatívny priemysel (s dôrazom na širší okruh kreatívneho priemyslu) na úrovni zberu dát a štatistických údajov. Cieľom je zmapovať finančné toky, ktoré prichádzajú do sektora kultúry, a aj finančné výstupy z toho sektora a ich vzájomné vzťahy.

Na základe stretnutia zástupcov ministerstva s predsedníčkou Štatistického úradu Slovenskej republiky, jeho ďalšími predstaviteľmi a riaditeľom Infostatu, predložilo ministerstvo ŠÚ SR návrh základných téz pre vypracovanie výskumnej štúdie zameranej na východiská, metodológiu, a postupy tvorby satelitného účtu kultúry, resp. kreatívneho priemyslu. Predmetom výskumnej štúdie má byť predovšetkým

- porovnanie satelitných účtov kultúry a kreatívneho priemyslu v zahraničí, získanie podkladov zo zahraničia a zmapovanie najlepších skúseností alebo metódik v predmetnej oblasti (najmä Česká republika, Španielsko, Veľká Británia, Nemecko),

- návrh vymedzenia oblasti kultúry a kreatívneho priemyslu v nadväznosti na vymedzenie sektora podľa Záverečnej správy ESSnet-Culture 2011 (Eurostat) a návrhu rozšíreného vymedzenia podľa materiálu Východiská stratégie rozvoja kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike vrátane vymedzenia podľa štatistických klasifikácií a číselníkov až po úrovne zberu dát v podmienkach Slovenskej republiky,
- zmapovanie súčasného zberu dát (vrátane metodík) nevyhnutných pre výstupy satelitného účtu minimálne na úrovni trojsektorovej tabuľky a návrh zberu dát, ktoré v súčasnosti nie sú k dispozícii, a to aj s vymedzením úloh pre ministerstvo a návrhu nevyhnutných zmien v štatistickom zisťovaní za oblasť kultúry (Kult) tak vo vzťahu k zberu dát, ako aj kreovaniu spravodajských jednotiek, príp. reprezentatívnej vzorky spravodajských jednotiek pre daný sektor,
- návrh a popis jednotlivých požadovaných ukazovateľov (výstupov) satelitného účtu/štatistiky podľa návrhu ESSnet-Culture,
- návrh postupu kreovania satelitného účtu kultúry a kreatívneho priemyslu vrátane časových a finančných súvzťahností, ktorý by sa dal použiť pre prípravu národného projektu, ktorý by mohol byť financovaný zo štrukturálnych fondov,
- analýzu aktuálnych dát ŠÚ SR, ktorá by umožnila navrhnúť systém výpočtu multiplikačného efektu (výpočet ekonomických dopadov kultúrnych organizácií/podujatí).

Oblasť kreovania satelitného účtu kultúry, resp. kreatívneho priemyslu sa priamo dotýka aj tvorby rozsahu a štruktúry jednotlivých výkazov Kult pre oblasť kultúry, ktoré sú súčasťou kreatívnej ekonomiky. Pri tvorbe rozsahu údajov a štruktúry výkazov Kult pre programové obdobie rokov 2015 až 2017 Odbor výskumu a štatistiky kultúry Národného osvetového centra nedisponoval žiadnymi odporúčaniami ŠÚ SR v nadväznosti na zber údajov z oblasti kultúry a samotné kreovanie satelitného účtu kultúry. Hlavným zdrojom pre zadávanie ekonomických ukazovateľov v oblasti kultúry bolo štátne štatistické zisťovanie a rozsah zisťovaných údajov v oblasti kultúry v Českej republike, ktorá už niekoľko rokov satelitný účet kultúry kreuje.

Aj v nadväznosti na skúsenosti z Českej republiky a aj vzhľadom na úroveň zberu údajov prostredníctvom ročných výkazov KULT do roku 2014 sa predpokladá, že zadanie nových rozšírených ekonomických ukazovateľov do výkazov KULT bude značnou záťažou pre spravodajské jednotky a v mnohých prípadoch sa očakáva aj nesúhlas a neochota požadované údaje poskytnúť. Aj z tohto dôvodu bude nevyhnutné na získavanie údajov využívať aj iné dostupné zdroje.

Idea národných účtov kultúry

Vzhľadom na význam a zvýšenú frekvenciu používania pojmu „satelitný účet kultúry“ považujeme za dôležité aspoň v skratke priblížiť obsah tohto pojmu.

Metodika sledovania a vykazovania všetkých finančných tokov do kultúry prichádzajúcich a rovnako z kultúry odchádzajúcich podporovaná Európskou úniou vznikla ako logicky dôsledok rôznych európskych štúdií skúmajúcich dopady a prínosy kultúry, resp. kreativity v číslach a číslami. Štúdie boli už koncom minulého storočia reakciou na výrazné rozpočtové škrty verejných financií v oblasti kultúry a tiež na podceňovanie ich prínosu pre ekonomický a sociálny rozvoj krajín Európskej únie.

Klišé nazerania na sektor kultúry prelomila štúdia z roku 2006 „Ekonomika kultúry v Európe“ (The Economy of Culture in Europe), ktorá pomocou ekonomických ukazovateľov a komparácie s inými sektormi národného hospodárstva poukázala na vysokú ekonomickú výkonnosť (návratnosť) kultúrneho a kreatívneho sektora, odvetvia kultúry a tvorivú činnosť zaradila medzi hybné sily rastu a zamestnanosti, ako aj zdroja inovácií.

Poukázala pritom, že kultúra potrebuje spoľahlivú a porovnateľnú štatistiku na európskej úrovni, ktorá by tieto tvrdenia potvrdila, kontinuálne monitorovala skutočný príspevok kultúry k európskemu hospodárskemu a sociálnemu rozvoju a poskytla o ňom ďalšie dôkazy. Dôležitým medzníkom by malo byť vytvorenie a fungovanie jednotnej siete Európskeho štatistického systému pre kultúru (ESSnet-Culture). V súčasnosti sa na monitorovanie prínosov kultúry na národnej úrovni, aj s možnosťou prepojenia na európske štatistické väzby, vo viacerých členských krajinách Európskej únie (aj v Českej republike) úspešne využívajú satelitné účty kultúry (resp. satelitné účty kultúry a kreatívneho priemyslu).

Satelitný účet kultúry

Satelitný účet je systémom výkazníctva, ktorý umožňuje identifikáciu príslušných položiek na existujúcich účtoch. Položky rekonštruje tak, aby sa dali použiť na hodnotenie celkového dosahu štátnych príjmov a výdavkov, kapitálových investícií a ostatných relevantných ekonomických ukazovateľov v oblasti kultúry. Satelitný účet je databázou, ktorá má byť súhrnná, vnútorne konzistentná a vyrovnaná. V zmysle metodiky je sústavou vzájomne prepojených tabuliek a zostáv, z ktorých každá vyjadruje iný aspekt kultúry a kreatívneho priemyslu.

Cieľom tvorby satelitného účtu je vyčísliť, aký je podiel ekonomických prínosov jednotlivých odvetví generovaných kultúrou a kreatívnym priemyslom pre tvorbu HDP, pre zvýšenie zamestnanosti a na rozvoj investícií.

Kultúra a kreatívny priemysel nie sú ekonomicky ani štatisticky uzatvoreným odvetvím, ani samostatnou ekonomickou aktivitou, ale súhrnom rôznych činností a aktivít. V mnohých prípadoch sú naviazané na iné hospodárske odvetvia (doprava, služby - ubytovanie a stravovanie, osobná doprava, prenájom vozidiel, predaj pohonných hmôt, telekomunikačné služby, cestovný ruch, sprievodcovské služby, poistenie, poštové služby, obchod a.i.). **Význam satelitného účtu** je teda najmä v tom, že

- poskytuje údaje o kultúre a kreatívnom priemysle vychádzajúce zo systému národného účtovníctva,
- poskytuje vládny orgánom pohľad na kultúru a kreatívny priemysel, na jeho sociálnu funkciu, na jeho vplyvy a ich dôsledky na národnú ekonomiku,
- poskytuje informácie o zamestnanosti vyvolané kultúrou a kreatívnym priemyslom,
- poskytuje sústavu porovnateľných medzinárodných účtov a umožňuje stanoviť pridanú hodnotu kultúry a kreatívneho priemyslu v rámci jednotne definovaného koherentného systému,
- ponúka vhodný rámec pre tvorbu analytických modelov pri zmenách vo vstupoch ponuky a dopytu v kultúre a kreatívnom priemysle,
- indikuje údaje o rozsahu kapitálových investícií do kultúry a kreatívneho priemyslu a ich základnom imaní.

Prostredníctvom satelitného účtu môžu byť k dispozícii dôveryhodné informácie a údaje týkajúce sa celého sektora kultúry aj kreatívneho priemyslu, vypovedajúce o ich význame v systéme spoločnosti.

Tvorba satelitného účtu kultúry, resp. kreatívneho priemyslu nie je jednorazová činnosť. Je to dlhodobý proces, veľmi náročný, komplikovaný, založený na spolupráci mnohých subjektov a získavaní množstva údajov. Tvorba satelitného účtu iba kultúry si vyžaduje spoluprácu ŠÚ SR, MK SR, Ministerstva financií Slovenskej republiky, ale aj iných inštitúcií a subjektov.

Skúsenosti s tvorbou satelitného účtu kultúry - Česká republika

Česká republika, Ministerstvo kultúry Českej republiky, Národné informačné a poradenské stredisko pre kultúru (NIPOS) a Český štatistický úrad vytvárajú satelitný účet kultúry Českej republiky od roku 2009. Na základe skúseností s tvorbou účtu kultúry v rokoch 2009 až 2012 bola v roku 2014 upravená metodika na aktuálne platný manuál satelitného účtu kultúry, predpokladá sa postupné overovanie tejto metodiky a hľadanie ďalších zdrojov ekonomických údajov za oblasť kultúry vrátane doplnkových zisťovaní v oblasti kultúry.

Cieľom vytvorenia českého „satelitného účtu kultúry“ je nielen zmapovať všetky finančné toky v oblasti kultúry, ale tiež poukázať aj na úroveň a efektívnosť hospodárenia v jednotlivých partiálnych oblastiach kultúry, na rozsah použitých pracovných a investičných zdrojov, výšku miezd.

Pri tvorbe satelitného účtu kultúry sú využívané rôznorodé údaje z administratívnych zdrojov (napr. údaje z verejných zdrojov MF ČR) a údaje získané štatistickými zisťovaniami, napr. zisťovanie dotazníkovou metódou v domácnostiach (cestou tzv. rodinných účtov) a štátne štatistické zisťovanie prostredníctvom výkazov Kult. Zisťovanie v domácnostiach vykonáva Český štatistický úrad (na rozdiel od SR vykonáva aj zisťovania za oblasť rozhlasového a televízneho vysielania). Údaje od prevažnej väčšiny subjektov pôsobiacich v oblasti kultúry získava NIPOS prostredníctvom výkazov Kult, niektoré údaje (napr. za spravodajské a reklamné agentúry, fotografické činnosti a maloobchod) sú získavané v rámci tzv. podnikovej štatistiky Českého štatistického úradu. Pre potreby tvorby satelitného účtu sú využívané aj rôzne iné doplnkové zdroje alebo doplnkové dotazníkové zisťovania. Aj napriek niekoľkoročnému úsiliu niektoré činnosti a oblasti kultúry nie sú zatiaľ štatistickým zisťovaním pokryté a sú označované ako „biele miesta kultúry“. Získavanie údajov pre tvorbu satelitného účtu kultúry sprevádzala aj vysoká miera „neposkytovania údajov“ (nonrespons), a to hlavne ekonomických, ktoré sú pre tvorbu satelitného účtu nevyhnutnou podmienkou.

Podľa výsledkov satelitného účtu kultúry Českej republiky za rok 2012 podiel sektora kultúry na ekonomike ako celku v niektorých významných ukazovateľoch osciluje okolo 2 %. Mapovanie významu kultúry pre ekonomiku Českej republiky prostredníctvom satelitného účtu kultúry sa zatiaľ najvýraznejšie prejavilo rozhodnutím zakotviť do Programového vyhlásenia vlády Českej republiky postupné zvýšenie podpory kultúry ako verejnej služby do roku 2017 na 1 % výdavkov štátneho rozpočtu, a to bez výdavkov na cirkvi a náboženské spoločnosti. Úsilie českých politikov zvýšiť rozpočet kultúry trvá už od konca 90.rokov, no napriek tomu tento podiel doteraz nepresiahol 0,8 %. Je možné predpokladať, že ekonomické ukazovatele získané prostredníctvom satelitného účtu kultúry, predovšetkým však získanie ekonomických údajov aj za „biele miesta kultúry“, a tým aj za celú oblasť kultúry, môžu podiel sektora kultúry ešte zvýšiť.